

ADWOKACI

Szymon Filek Katarzyna Łata

Spółka Partnerska

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 1/6 50-048 Wrocław
tel./fax. +48 71 341 1995
biuro@adwokat.wroc.pl; www.adwokat.wroc.pl
NIP: 897-171-03-52 Regon: 020196967
mBank S.A. 35 1140 2017 0000 4702 0965 4767
Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej
Wydział VI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego 245874

Wrocław, 19 stycznia 2016 r.

Trybunał Konstytucyjny

w Warszawie

al. Jana Christiana Szucha 12a

00-918 Warszawa

Skarżący:

B L

zastępowany przez pełnomocnika **adw. Szymon Filka** za spółki „Szymon Filek, Katarzyna Łata Adwokaci” sp. p. we Wrocławiu (wpis na listę adwokatów ORA we Wrocławiu pod nr 765)

SKARGA KONSTYTUCYJNA

I. Przedmiot skargi wraz ze wskazaniem konstytucyjnie chronionych prawa i wolności skarżącego, których naruszenie zarzuca w skardze (art. 65 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym)

Działając imieniem skarżącego **B L**, którego pełnomocnictwo załączam, wnoszę o stwierdzenie niezgodności z art. 2, art. 7, art. 64 ust. 1, art. 84 i 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przepisów art. 32 w zw. z art. 31 i art. 4 pkt. 3 ustawy z dn. 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2007 r., Nr 11, poz. 74 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.01.2010 r. tj. przed wejściem w życie art. 45 pkt 1 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656), w zakresie, w jakim dopuszczają one orzeczenie na podstawie art. 116a ustawy z dn. 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa o odpowiedzialności członka zarządu osoby prawnej za zaległości tej osoby prawnej z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wskazuję, iż zastosowanie przepisów art. 32 w zw. z art. 31 i art. 4 pkt. 3 ustawy z dn. 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2007 r., Nr 11, poz. 74 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.01.2010 r. tj. przed wejściem w życie art. 45 pkt 1 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym z udziałem skarżącego doprowadziło do naruszenia prawa własności przysługujące skarżącemu do środków majątkowych, z których na mocy orzeczeń sądów powszechnych i decyzji organu rentowego, wydanych na podstawie kwestionowanych przepisów ustawy, jest zobowiązany pokryć nałożony na niego obowiązek o charakterze majątkowym, zaś ochrona przysługującego skarżącemu prawa własności wynika z art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponieważ wskazane w skardze przepis art. 32 ustawy z dn. 13.10.1998 r. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2007 r., Nr 11, poz. 74 z późn. zm.), utracił moc obowiązującą z dniem 1.01.2010 r. osobnego rozważenia wymaga kwestia czy wydanie orzeczenia w sprawie jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw skarżącego (art. 77 ust. 4 ustawy z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym). Zważyć należy w tym kontekście, iż zakwestionowany przepis w dotychczasowym brzmieniu stał się podstawą orzeczeń stanowiących tytułu wykonawcze przeciwko skarżącemu, a tym samym wydanie orzeczenia jest konieczne dla ochrony jego konstytucyjnych praw i wolności, a w szczególności gwarantowanego art. 64 ust. 1 Konstytucji prawa własności. Podkreślić należy także, że przepis art. 32 ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym od dn. 1.01.2010 r. nie ma charakteru retroaktywnego. Ustawa z dn. 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) nie zawiera przepisów przejściowych dotyczących stosowanie znowelizowanych tą ustawą przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wskazać należy także, iż kwestionowana w skardze treść normatywna przepisu art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych już po nowelizacji ustawy systemowej została potwierdzona kolejnymi orzeczeniami Sądu Najwyższego. I tak w uchwale z dn. 15.10.2009 r. w sprawie II UZP 3/09 Sąd Najwyższy stwierdził, iż: *Przepis art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) - także w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2010 r. przed zmianą dokonaną przez art. 45 pkt 1*

ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) - stanowi podstawę odpowiedniego stosowania do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne przepisów dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne o odpowiedzialności osób trzecich za zaległości składkowe.

Reasumując, stwierdzić należy, iż nie zachodzi podstawa do odmowy nadania dalszego biegu skardze z uwagi na utratę mocy obowiązującej aktu będącego jej przedmiotem przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny.

II. Uzasadnienie podstaw skargi wraz z przedstawieniem stanu faktycznego sprawy (art. 65 ust. 1 pkt 3 i 4 z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym).

1. Stan faktyczny sprawy.

W okresie od czerwca 2005 r. do grudnia 2006 r. skarżący był członkiem kolegiального zarządu stowarzyszenia kultury fizycznej, które w związku z prowadzoną działalnością i zatrudnianiem pracowników było płatnikiem składek z tytułu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Składki te nie zostały odprowadzone i w dniu .12.2009 r. Zakład Ubezpieczenie Społecznych wydał decyzję (znak:) o pociągnięciu skarżącego do odpowiedzialności posiłkowej za zaległości stowarzyszenia. Decyzja ta obejmowała także składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Od decyzji tej skarżący wniósł odwołanie.

Wyrokiem z dnia .08.2010 r. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że orzekł, że skarżący nie ponosi odpowiedzialności posiłkowej za zaległości stowarzyszenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W wyniku rozpoznania apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia .03.2011 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy [redacted] wyrokiem z dnia [redacted] .12.2012 r., sygn. akt [redacted], ponownie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że orzekł, że skarżący nie ponosi odpowiedzialności posiłkowej za zaległości stowarzyszenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy i ponownie Sąd Apelacyjny [redacted] wyrokiem z dnia [redacted] .11.2012 r., sygn. akt [redacted] uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Wyrokiem z dn. [redacted] .08.2015 r. w sprawie pod sygn. akt [redacted] Sąd Apelacyjny [redacted] oddalił apelację skarżącego od wyroku Sądu Okręgowego [redacted] Wydział Ubezpieczeń Społecznych z dnia [redacted] .11.2015 r. oddalającego odwołanie skarżącego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [redacted] z dnia [redacted] .12.2009 r., na mocy której organ rentowy orzekł o odpowiedzialności skarżącego, jako członka zarządu stowarzyszenia, za zaległości tej osoby prawnej z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2005 r. do grudnia 2006.

Zarówno w odwołaniu od decyzji ZUS, jak i w toku postępowania sądowego skarżący kwestionował m. in. dopuszczalność nałożenia na niego odpowiedzialności za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPiFGŚP wskazując na ograniczony zakres odesłania statuowanego w art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dn. 13.10.1998 r. (dalej „ustawy systemowej”). Sądy obu instancji utrzymały orzeczenie ZUS o odpowiedzialności skarżącego za te zaległości odwołując się do dyspozycji art. 32 ustawy systemowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej i art. 116a Ordynacji podatkowej w ich kwestionowanym w skardze brzmieniu.

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego [redacted] z dnia [redacted] .08.2015 r. w sprawie [redacted] został doręczony pełnomocnikowi skarżącego w dniu 19.10.2015 r.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego [redacted] z dnia [redacted] .08.2015 r. w sprawie [redacted] skarżący wniósł skargę kasacyjną. Do dnia wniesienia skargi konstytucyjnej nie rozstrzygnięto o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

2. Uzasadnienie podstaw skargi

Zastrzec należy na wstępie, iż wątpliwości natury konstytucyjnej budzi nie tyle językowa, dosłowna treść przepisów art. 31 i 32 ustawy systemowej, ta bowiem zdaniem skarżącego nie budzi wątpliwości, lecz ich rozszerzająca wykładania prezentowana konsekwentnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego i zaaprobowana na gruncie niniejszej sprawy przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny

Istotę takiego rozumienia art. 32 ustawy systemowej można zaś sprowadzić to twierdzenia, że zawarte w tym przepisie odesłanie do odpowiedniego stosowanie do składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPiFGŚP przepisów o składkach na ubezpieczenie społeczne, obejmuje swym zakresem także kwestię odpowiedzialności posiłkowej osób trzecich.

Na gruncie publikowanych orzeczeń Sądu Najwyższego takie rozumienie art. 32 ustawy systemowej zostało zapoczątkowane uchwałą Sądu Najwyższego z dn. 7.05.2008 r. (sygn. akt II UZP 1/08, OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych 2008/23-24/352). Lektura uzasadnienia tego orzeczenia wskazuje, iż Sąd Najwyższy podstawy do stosowania przepisów Ordynacji podatkowej enumeratywnie wskazanych w art. 31 ustawy systemowej do składek innych niż na składki na ubezpieczenia społeczne upatrywał w zawartym w art. 32 ustawy systemowej zwrocie „w zakresie poboru”. *Użyte w art. 32 ustawy określenie: "w zakresie poboru" w odniesieniu do składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy oraz na Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, należy odczytywać w powiązaniu z przepisami regulującymi pobór tego rodzaju składek przez organ rentowy. Mając powyższe na uwadze w sytuacji, gdy art. 32 ustawy systemowej stwierdza, że nie tylko w zakresie poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ale także w zakresie egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne, to oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (każda z tych instytucji w zakresie sobie właściwym) ma prawo i obowiązek stosować odpowiednio przepisy prawa materialnego i procesowego dotyczące składek na ubezpieczenie*

społeczne wobec każdego dłużnika tego typu należności jak wymienione w art. 32 ustawy systemowej, które to przepisy pozwolą na pobór, czyli uzyskanie wierzytelności danego Funduszu, a tym samym, między innymi, przepisy stanowiące podstawę materialnoprawną do wydania decyzji określającej zobowiązanie spadkobiercy za długi spadkowe, w granicach wynikających z przepisów prawa spadkowego, według stanu zadłużenia spadkodawcy na dzień otwarcia spadku z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i (lub) Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz należności z nimi związanych. Zawarte w ustawach regulujących funkcjonowanie Narodowego Funduszu Zdrowia (dawniej kas chorych) oraz Funduszu Pracy przepisy o naliczaniu odsetek za zwłokę w zapłacie składek na dany Fundusz zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej dotyczącymi odsetek od zaległości podatkowych należy odczytywać jedynie jako potwierdzające regułę wypracowaną z art. 32 ustawy systemowej, a zarazem jako wskazujące wprost na jeden z aspektów szeroko rozumianego poboru składek na poszczególne Fundusze (z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dn. 7.05.2008 r. II UZP 1/08). W kolejnym orzeczeniu dotyczącym tej samej kwestii, tj. uchwale z dn. 4.06.2008 r. (II UZP 3/08, Monitor Prawniczy 2008/13) Sąd Najwyższy nie odwołał się już do argumentacji wyrażonej w uzasadnieniu uchwały z dn. 7.05.2008 r., lecz podstawy do stosowania art. 116a Ordynacji podatkowej w odniesieniu do składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPiGŚP poszukiwał w wykładni celowościowej i systemowej. Sądy rozstrzygające sprawę skarżącego także wskazały na względy wykładni celowościowej i systemowej, wskazując przy tym na utrwaloną praktykę orzeczniczą i publikowane orzeczenia Sądu Najwyższego.

Zdaniem skarżącego przywołane wypowiedzi judykatury świadczą, mimo pewnych rozbieżności w zakresie podnoszonej na ich poparcie argumentacji, o ukształtowaniu się jednolitej i konsekwentnej praktyki stosowania prawa, która w sposób bezsporny ustaliła kwestionowaną w skardze wykładnię przepisów art. 31 i 32 ustawy systemowej, zgodnie z którą przepisy ten stanowią podstawę stosowania przepisu art. 116a ustawy Ordynacja podatkowa także w odniesieniu do zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPiGŚP. Interpretacja ta nie spotkała się z krytyką ze strony przedstawicieli doktryny. Taki stan rzeczy pozwala zaś na uznanie, iż przedmiotem kontroli konstytucyjności jest norma prawna dekodowana z danego przepisu zgodnie z ustaloną praktyką (tak też postanowienie TK z dnia 4.12.2000 r.,

sygn. SK 10/99, OTK ZU nr 8/2000, poz. 300; podobnie wyrok TK z dnia 3.10.2000 r., sygn. K 33/99, OTK ZU nr 6/2000, poz. 188).

Odnosząc się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dn. 7.05.2008 r. (sygn. akt II UZP 1/08, OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych 2008/23-24/352) skarżący zauważa, iż jest ona o tyle chybiona, że nie daje wystarczających podstaw do przyjęcia, iżby w drodze wykładni językowej, można z przepisu art. 32 ustawy systemowej wywieść normę upoważniającą ZUS do stosowania przepisów Ordynacji podatkowej o odpowiedzialności osób trzecich w odniesieniu do składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPiFGŚP. Podnieść należy przede wszystkim, iż sama ustawa systemowa nie definiuje pojęcia „poboru” składek; termin ten używany jest w art. 32, 49, 76 i 83 ustawy systemowej, przy czym w żadnym z tych przepisów nie wskazano, iż pod pojęciem poboru składek rozumieć należy także wydawanie orzeczeń o odpowiedzialności osób trzecich za zaległości płatników. Ustawa systemowa w ogóle bezpośrednio nie reguluje kwestii odpowiedzialności osób trzecich, poprzestając w tej materii na wyraźnym odesłaniu do enumeratywnie wskazanych w art. 31 ustawy przepisów Ordynacji podatkowej. Odesłanie to *expressis verbis* dotyczy jednak jedynie składek na ubezpieczenie społeczne. Z kolei sama Ordynacja podatkowa posługuje się pojęciem „poboru” podatku w dwojakim znaczeniu. Po pierwsze w kontekście instytucji zaniechania poboru podatków przez organy skarbowe (np. art. 22 Ordynacji podatkowej), po drugie, w odniesieniu do czynności płatników lub inkasentów (np. art. 30 i 32 Ordynacji podatkowej). Powyższe prowadzi zdaniem skarżącego do wniosku, iż pojęcie „poboru składki” w jego znaczeniu szczególnym, tj. przyjętym na gruncie ustawy systemowej i Ordynacji podatkowej, nie obejmuje swoim zakresem znaczeniowym kwestii odpowiedzialności osób trzecich za zaległości z tytułu składek. Wydaje się, iż podstawy tak szerokiego rozumienia pojęcia „pobór składki” nie stanowią też reguły znaczeniowe przyjęte na gruncie języka potocznego. Słownik języka polskiego definiuje pojęcie „poboru” jako „pobieranie opłat”, „czerpanie z jakiegoś źródła”. Nie można zdaniem skarżącego pojęciem tym obejmować tych instytucji prawnych, które nie wiążą się bezpośrednio z pobieraniem składek od ich płatnika, lecz dotyczą praw i obowiązków podmiotów, które płatnikami składek nie są, a jedynie posiłkowo odpowiadają za zobowiązania płatników składek.

W ocenie skarżącego niedopuszczalne jest natomiast w świetle regulacji konstytucyjnych zawartych w art. 2, 76 i 84 i 217 Konstytucji RP stosowanie w procesie wykładni norm nakładających obowiązki o charakterze daninowym wykładni rozszerzającej, motywowanej względami natury fiskalnej. W istocie wszak, zabieg taki sprawia, iż źródłem obowiązku uiszczenia daniny przestaje być ustawa lecz arbitralnie oceniany przez organ państwa wzgląd na interes fiskalny. W każdym też przypadku wymogi poprawnej legislacji wynikające z obowiązywania art. 2 Konstytucji RP oraz zasada ustawowej regulacji obowiązków o charakterze daninowym statuowana w art. 217 Konstytucji RP nakładają na ustawodawcę obowiązek takiego konstruowania norm prawnych, by ich adresaci mogli przewidzieć skutki swych działań. Za niekonstytucyjny uznać należy stan rzeczy, w którym dosłowne brzmienie przepisu ustawy nie pozwala adresatowi normy przewidzieć zakresu obowiązków o charakterze publicznoprawnym, daninowym. Skoro wołą ustawodawcy było by członkowie zarządów osób prawnych odpowiadali posiłkowo za zaległości tych osób z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz FPiGŚP, to winien był posłużyć się tą samą techniką legislacyjną, co w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne (art. 31 ustawy systemowej), tj. poprzez wskazanie konkretnych przepisów Ordynacji podatkowej, które mają znajdować odpowiednie zastosowanie do tych składek. Nie spełnia standardów konstytucyjnych przyjęta technika legislacyjna, polegająca na pośrednim, poprzez art. 32 ustawy systemowej, odesłaniu do stosowanych odpowiednio przepisów Ordynacji podatkowej. Zakres znaczeniowy pojęć użytych w art. 32 ustawy systemowej jest nieprecyzyjny i nie daje adresatom normy możliwości jednoznacznego określenia ich sytuacji prawnej. Orzeczenie o odpowiedzialności posiłkowej osoby trzeciej za zaległości płatnika nie mieści się jednoznacznie w zakresie znaczeniowym żadnego z pojęć użytych w art. 32 ustawy systemowej. Nie jest wszak tożsame ani z pojęciem „poboru” składki, ani jej „egzekucji”, nie jest też orzeczeniem w przedmiocie „odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty”, ani nie stanowi rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej; nie jest wreszcie „zabezpieczeniem” na mieniu dłużnika, skoro do czasu wydania orzeczenie o odpowiedzialności posiłkowej osoba trzecia nie jest dłużnikiem z tytułu składek. Odpowiedzialność posiłkowa osoby trzeciej za zaległości nie mieści się też z całą pewnością w pojęciu „ulg i umorzeń”.

Jak to już wskazano powyżej, nie budzi wątpliwości, iż obowiązek uiszczenia składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz FPiGŚP ma charakter publicznoprawny (daninowy). Taki sam charakter mają też przepisy statuujące posiłkową odpowiedzialność osób trzecich za zaległości płatników z tytułu składek. Tym samym, w odniesieniu do tego rodzaju zobowiązań znajdują zastosowanie normy konstytucyjne statuowane w art. 2, 84 i 217 Konstytucji RP. Jeszcze na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy konstytucyjnej w judykaturze wykrystalizował się zaś pogląd, iż niezgodne z zasadą demokratycznego państwa prawa jest zarówno rozszerzające interpretowanie norm nakładających obowiązek uiszczenia daniny, jak i takie ich konstruowanie przez ustawodawcę, które nie daje adresatom możliwości jednoznacznego określenia zakresu ich praw i obowiązków. I tak w wyroku z dn. 22.10.1992 r., III ARN 50/2 (OSNC 1993/10/181) Sąd Najwyższy stwierdził, iż: *Fundamentalną zasadą prawa podatkowego w demokratycznym państwie prawnym jest to, że zakres przedmiotu opodatkowania musi być precyzyjnie określony w ustawie podatkowej, a interpretacja jej przepisów nie może być rozszerzająca*. Podobny pogląd wyraził też Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dn. 7.12.2005 r., III SA/Wa 2865/05 (SIP Legalis) stwierdzając, iż: *Niedopuszczalne jest nakładanie na podatnika i na podmioty z nim związane, dodatkowych obowiązków, które nie są przewidziane w sposób jednoznaczny w przepisach prawa, a tym bardziej obciążanie podatnika negatywnymi konsekwencjami zachowań osoby trzeciej, jeżeli oczekiwane zachowania nie zostały precyzyjnie określone w przepisach prawa*.

Najpełniej zaś kwestię powyższą przedstawił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dn. 11.05.2004 r. (OTK Seria A 2004/5/41) stwierdzając co następuje:

Już w tym miejscu stwierdzić należy, iż powyższe stanowisko wnioskodawców znajduje pełne odzwierciedlenie w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Konsekwentnie prezentowany jest w nim pogląd, iż z wyrażonej w art. 2 Konstytucji zasady państwa prawnego wynika nakaz przestrzegania przez ustawodawcę zasad poprawnej legislacji. "Nakaz ten jest funkcjonalnie związany z zasadami pewności i bezpieczeństwa prawnego oraz ochrony zaufania do państwa i prawa. Zasady te mają szczególnie doniosłe znaczenie w sferze wolności i praw człowieka i obywatela. (...) Jako naruszenie wymagań konstytucyjnych oceniać należy takie niejasne i nieprecyzyjne formułowanie przepisu, które powoduje niepewność jego adresatów co do ich praw i obowiązków. Powoduje ono bowiem stworzenie nazbyt szerokich ram dla organów stosujących taki przepis, które w istocie muszą zastępować prawodawcę

w zakresie zagadnień uregulowanych w sposób niejasny i nieprecyzyjny. Ustawodawca nie może poprzez niejasne formułowanie tekstu przepisów pozostawiać organom mającym je stosować nadmiernej swobody przy ustalaniu w praktyce zakresu podmiotowego i przedmiotowego ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Założenie to można określić ogólnie jako zasadę określoności ustawowej ingerencji w sferę konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Kierując się tą zasadą Trybunał Konstytucyjny reprezentuje stanowisko, iż przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych stanowić może samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności zarówno z przepisem wymagającym regulacji ustawowej określonej dziedziny np. ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych wolności i praw (art. 31 ust. 3 zdanie 1 Konstytucji), jak i z wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawnego. Naruszeniem Konstytucji jest bowiem stanowienie przepisów niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają obywatelowi na przewidzenie konsekwencji prawnych jego zachowań" (wyrok z 22 maja 2002 r., K 6/02, OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 33, s. 448). Z zasady określoności wynika, że "każdy przepis prawny powinien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego - dopiero spełnienie tego warunku podstawowego pozwala na jego ocenę w aspekcie pozostałych kryteriów". Trybunał podkreślał też wielokrotnie, że "dziedziną, w której nakaz określoności wymaga szczególnego zaakcentowania jest - obok prawa karnego - także dziedzina prawa daninowego" (tamże; zob. też inne orzeczenia: uchwała z 16 stycznia 1996 r., W. 12/94, OTK ZU nr 1/1996, poz. 4; wyroki z: 10 października 1998 r., K 39/97, OTK ZU nr 5/1998, poz. 99; 13 lutego 2001 r., K 19/99, OTK ZU nr 2/2001, poz. 30, z 20 listopada 2002 r., K 41/02, OTK ZU nr 6A/2002, poz. 83).

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, na gruncie obowiązującej Konstytucji nakaz precyzyjnego wyznaczenia dopuszczalnego zakresu ingerencji w prawa jednostki, jak i trybu, w jakim podmiot ograniczony może bronić się przed nieuzasadnionym naruszeniem jego praw znajduje zakotwiczenie także w innych jej przepisach. W odniesieniu do sfery praw związanych z ponoszeniem ciężarów publicznoprawnych (podatkowych), na plan pierwszy wysuwa się tutaj unormowanie art. 217 Konstytucji. Przepis ten stanowi fundament finansowego ustroju państwa, przede wszystkim w tym jego wymiarze, który wiąże się właśnie z respektowaniem konstytucyjnych uprawnień jednostki. Wymóg ustawowego określenia podstawowych elementów konstrukcyjnych podatków i innych danin publicznoprawnych konkretyzuje w tej sferze życia gospodarczego zasadę określoności przepisów prawa, stanowiącą element składowy

zasady zaufania do państwa i stanowionego prawa. Owa określoność nabiera ogromnego znaczenia w sferze stosunków daninowych, w których obywatel ze szczególną wyrazistością narażony jest na zetknięcie się z władczym działaniem organów władzy publicznej (por. cyt. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 22 maja 2002 r., sygn. K 6/02, OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 33; 13 lutego 2001 r., sygn. K 19/99, OTK ZU nr 2/2001, poz. 30). Prawidłowe sprecyzowanie przez ustawodawcę wszystkich powinności podatnika, wraz z dookreśleniem konsekwencji podejmowanych przez niego działań, relewantnych z punktu widzenia ustanowionych obowiązków publicznoprawnych, stanowić ma nie tylko konieczny przejaw respektowania wymogów zasady zaufania do państwa i prawa, ale również wyraz przestrzegania zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji), zgodnie z którą wszystkie organy władzy publicznej działają wyłącznie w granicach i na podstawie prawa.

Odnosząc powyższe uwagi Trybunału do kwestii stanowiącej przedmiot niniejszej skargi stwierdzić należy, iż art. 31 i 32 ustawy z dn. 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2007 r., Nr 11, poz. 74 z późn. zm.) rozumiane w ten sposób, że dopuszczają one orzeczenie na podstawie art. 116a ustawy z dn. 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa o odpowiedzialności członka zarządu osoby prawnej za zaległości tej osoby prawnej z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych naruszają konstytucyjne zasady poprawnej legislacji i ustawowego źródła obowiązków daninowych, a pośrednio zasady legalizmu i zaufania obywateli do organów władzy publicznej.

Jednocześnie w ocenie skarżącego nowelizacja ustawy z dn. 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych dokonana ustawą z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych, dodająca do treści przepisu art. 32 ustawy systemowej słowa (...) w zakresie (...) odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców potwierdza w całej rozciągłości trafność niniejszej skargi. Należy z całą stanowczością odrzucić możliwość dokonywania na gruncie przepisów prawa podatkowego czy szerzej daninowego zmiana przepisów prawa o charakterze *wyjaśniającym*. Przepis art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dlatego wymagał m. in. takiej właśnie nowelizacji, że jego poprzednie brzmienie nie spełniało wymogów tzw. przyzwoitej legislacji i naruszało art. 2, 84 i 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nałożenie zaś na skarżącego na tak wadliwej podstawie obowiązku o charakterze

daninowym narusza konstytucyjnie gwarantowane prawo własności (art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

III. Pozostałe wnioski

Na podstawie art. 78 ustawy z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym skarżący wnosi nie ujawnianie jego danych osobowych.

Na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 25.06.2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym skarżący wnosi o przyznanie na jego rzecz kosztów postępowania przez Trybunałem obejmujących koszty zastępstwa adwokackiego.

Skarżący wnosi nadto o orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny na wypadek uwzględnienia skargi, iż wydany w sprawie wyrok będzie mógł stanowić podstawę wznowienia postępowania w sprawie na podstawie art. 401¹ k.p.c.

Pełnomocnik:

adw. Szymon Filek

Załączniki:

1. pełnomocnictwo,
2. zaświadczenie o wpisie na listę adwokatów,
3. odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia .08.2015r., sygn. akt .
wraz z uzasadnieniem,
4. odpis wyroku Sadu Apelacyjnego z dnia .11.2012r.,, sygn. akt
wraz z uzasadnieniem;
5. odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 03.2011r., sygn. akt . wraz z
uzasadnieniem,
6. odwołanie od decyzji z dnia .01.2010r., sygn. akt
7. 6 odpisów skargi wraz z załącznikami nr 1-6